Peter Hultqvist: Tal vid Folk och Försvars rikskonferens 2019

Talare	Datum	Plats
Peter Hultqvist Försvarsminister	13 januari 2019	Sälen

Ers majestät,

Ers kungliga höghet,

Mina damer och herrar,

Först av allt: Tack till alla som gjorde beundransvärda insatser i samband med bränderna sommaren 2018. Ni gjorde alla en viktig insats för Sverige. Tack! Jag vill också upprepa mitt tack till alla som gjort och gör en insats för freden i internationell tjänst. Tack!

Låt mig inledningsvis klargöra att mitt anförande främst kommer att fokusera på de försvarspolitiska delarna av Sveriges säkerhetspolitik. Vår säkerhetspolitik har en bredd som inkluderar såväl försvars- som utrikespolitik, diplomatin som den främsta försvarslinjen, dialog och strävan efter internationella överenskommelser, respekt för internationell lag och rätt, varje nations rätt till suveränitet och Sveriges roll som internationell brobyggare. Starka bi- och multilaterala samarbeten, insatser för avspänning och ett säkerhetsbygge tillsammans med andra nationer och organisationer hör också till vår agenda.

Regeringen har också antaget en nationell säkerhetsstrategi. Och den finns att ta del av här på konferensen.

Syftet är ytterst är att bidra till fred och säkerhet.

***

Det är insikten om djupet i det som sker i vårt närområde som avgör vad som är nödvändigt när vi bygger vår försvars- och säkerhetspolitik. Handlingarna är det

som ytterst är intressant att analysera och ta ställning till.

Frågor som de här måste återkommande ställas: Vad är det som döljer sig bakom olika utspel? Vad är syftet med olika typer av ageranden?

På det försvars- och säkerhetspolitiska området är några viktiga noteringar om utvecklingen i vår nära geografi följande:

- Ryssland investerar mycket stora belopp i en ökad militär förmåga bådekonventionellt och när det gäller kärnvapen. Man gör det långsiktigt och förbanden övas och vi kan notera en förbättrad kapacitet. Förstärkningar sker i såväl det västra militärdistriktet, Kaliningrad som i Murmanskområdet och gamla sovjetiska baser i Arktisområdet aktiveras.

- Kriget i Ukraina pågår som en lågintensiv konflikt. Den folkrättsvidrigaannekteringen av Krim 2014 och den ryska aggressionen mot Georgien 2008 ändrade de grundläggande säkerhetspolitiska förhållandena i vårt närområde. Annektering av Krim var oacceptabel då, och är det i lika hög grad nu.

- Från tid till annan noterar vi provokativt beteende från rysk sida på bådemark- och luftarenan i Östersjöområdet. Såväl i Östersjön som utanför norska kusten har Ryssland avlyst stora arealer inom så kallade FIROområden för testverksamhet som någon form av ny markering.

- Giftattacken i Salisbury och spioneriet mot organisationen för förbud motkemiska vapen (OPCW) är handlingar från den ryska regimen som är oacceptabla.

Det vi har att betrakta är ett helt batteri av aktiviteter som sträcker sig över hela skalan med militär aktivitet och uppbyggnad, säkerhetspolitisk markeringspolitik, psykologiska operationer med vilseföring – splittring – överraskning – underminering och desinformation. Spioneri och provokativt beteende med dominanshandlingar som ingredienser hör också till bilden.

Vid sidan av det ryska agerandet står Europa inför stora utmaningar som får konsekvenser även för oss här i Norden. Svårigheter att återhämta sig efter finanskrisen 2008, fortsatt hög arbetslöshet, instabilitet i unionens grannskap

och oförmågan att hantera flyktingsituationen är alla utmaningar som bidragit till osäkerheten. Högerextremism och populistiska rörelser som ifrågasätter värderingar och överenskommelser är också ett faktum.

Dessutom står EU inför Storbritanniens utträde och de konsekvenser som därav följer, samt ett auktoritärt Kina som allt mer aktivt använder sin ekonomiska makt och strävar efter säkerhetspolitisk positionering. Kinesiska infrastrukturinvesteringar och drift av transportnoder i olika delar av världen, inklusive Europa, är för dem en strategisk fråga. Kina deltog 2017 för första gången i en militär marinövning i Östersjön tillsammans med Ryssland. I Arktisområdet visar man ett ökat intresse för forskning, utvinning och transporter. EU-kommissionen har föreslagit en ram för granskning av utländska direktinvesteringar.

Vi är mycket medvetna om de säkerhetsproblem som kan uppstå när utländska aktörer förvärvar verksamhet som rör kritisk infrastruktur och säkerhetskänsliga uppgifter. Regeringen har tillsatt två utredningar som har bäring på det området. Det handlar om säkerhetsskyddsfrågor och skydd av totalförsvaret.

Så ser den situation ut varje regering har att förhålla sig till. Vi kan inte blunda för att det säkerhetspolitiska läget över tid har försämrats. Vi måste ha en medvetenhet om att kriser och incidenter som inbegriper militära maktmedel kan uppstå och vi kan heller inte utesluta militära angreppshot. Därför är det nödvändigt med långsiktiga och ökande satsningar på att förbättra den svenska nationella militära förmågan. Försvaret ska vara krigsavhållande och därmed fredsbevarande.

Att förstärka vår nationella försvarsförmåga är det ena benet i regeringens försvars- och säkerhetspolitiska strategi. Jag är glad för att det finns en bred enighet om detta i Sveriges riksdag. Försvarsgruppen med representanter från Moderaterna, Centerpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna har träffats med regelbundenhet. Fyra försvarsöverenskommelser har gjorts under de senaste fyra åren.

Försvarsbeslutet från maj 2015 var en nödvändig omriktning av försvarspolitiken, men arbetet måste fortsätta och gå vidare.

Försvarsberedningens kommer att redovisa sin slutrapport i maj 2019. Nästa

försvarsbeslut kommer att omfatta åren 2021 – 2025.

Jag vill påminna om följande punkter i mina anvisningar till försvarsberedningen:

- Belysa krigsorganisationens och den militära förmågans relevans förnationellt försvar som för internationellt fredsfrämjande insatser.

- Särskilt belysa behovet av försvarsförmåga på Gotland.

- Analysera behovet av att utveckla försvarsunderrättelseförmågan samtutveckla plattformen för cyberförmågan i Försvarsmakten.

- Utvecklingen av försvarssamarbetena med andra länder och ytterligarefördjupat samarbete med Finland.

Detta är strategiskt viktiga punkter som ytterst handlar om hur vi fortsätter utvecklingen mot en högre nivå av militär förmåga samtidigt som vi stärker våra möjligheter att samverka med andra länder. Det höjer tröskeln för konflikter och bidrar till stabilitet och fred. Jag ser fram emot att ta del av försvarsberedningens slutsatser.

Jag vill också peka på några viktiga saker som hänt de senaste fyra åren och som är grundläggande för den framtida Försvarsmaktens utveckling:

- Förstärkning av Försvarsmaktens basplatta med bland annat 200 fordonoch personlig utrustning, såsom till exempel 88.000 marschkängor. Stora resurser har lagts på renovering, vidmakthållande och underhåll vilket förbättrar den materiella tillgängligheten.

- Reaktivering av mönstring och grundutbildning med värnplikt i syfte attskapa fulla och övade förband. Omkring 3.700 värnpliktiga ingick i den första kull som ryckte in 2018. 2015-2017 genomförde 2.500 personer repetitionsutbildning.

- 40 stycken granatkastarbandvagnar 90 har beställts och ska levereras innan2020. Sex brobandvagnar är levererade.

- Alla 24 Archerpjäserna är levererade till Försvarsmakten.

- Två nya ubåtar, A-26, har beställts.

- Vi har beställt ett nytt medelräckviddigt luftvärn, Patriot. Det var ett väldigtviktigt beslut vi fattade innan valet.

- Sjömålsrobot till JAS 39E och fartyg har levererats. 18 stycken helikopter14 har levererats.

- Leveransen av radarjaktroboten Meteor har en avgörande betydelse förflygvapnets kapacitet.

- Bygge av ett nytt signalspaningsfartyg.

- Förbättrad förmåga till ubåtsjakt, innefattande sensorer ochantiubåtsgranatkastare. Även lätt torped är beställd.

- Hemvärnet har fått fyra granatkastarplutoner och har tillförts nya fordon. Ijuni i år genomfördes en lyckad beredskapsövning med hemvärnet. Den största sedan 1970-talet.

- Etablerandet av och invigningen av ett nytt regemente på Gotland. Detinnefattar i nuläget ett stridsvagnskompani och ett mekaniserat kompani. Luftvärn i form av luftvärnskanonvagn 90 har tillförts.

- Återtagande av brigadförmågan vilket också prövats i flera övningar såsomCold Response 16, Aurora 17 och Trident Juncture 18. En generellt sett mer kvalificerad övningsverksamhet.

- Ny logistisk organisation införs från 1 januari 2019 som innebär övergångtill anpassning till krigstida krav och inte fredsrationell effektivitet.

- Genomförandet av övningen Aurora 2017 med 20.000 soldater medscenariot försvar av Sverige tillsammans med trupper från andra länder i Norden, Baltikum, Frankrike och USA. Övningen var den största på 23 år.

- Återupptagandet av utvecklingen av ett totalförsvar där militär och

civilkrisberedskap samverkar. Gotland är ett pilotprojekt på detta område.

Mycket som stärker den svenska militära förmågan har hänt under den gångna fyraårsperioden. Vi har brutit en negativ trend. Vi har ett starkare försvar idag än 2014. Det är ett entydigt faktum. Men för att klara framtiden och en fortsatt nödvändig förmågeökning så måste det finnas en insikt om, vilket jag sagt många gånger i Sälen, att det tar tid att bygga militär förmåga, men snabbt att rasera den. Långsiktighet och uthållighet är absolut nödvändigt om vi ska nå de resultat som eftersträvats.

Med tanke på utgångsläget kan man inte nog betona den förändrade inriktningens betydelse för vår förmåga och för vårt militära försvar. Att förbereda oss för krigstida krav, det vill säga att kunna försvara oss mot en kvalificerad motståndare i ett högintensivt krig ställer helt andra krav än de som gällde i den förra försvarsinriktningen med fokus på internationella insatser. Planeringen är nu mer konkret och tydligare, övningar följs upp ordentligt och redovisning av styrkor och svagheter är ett kvitto på detta. De nationella kraven står nu i fokus.

Försvarsmakten tillförs betydande ekonomiska belopp fram till 2020. Men det handlar inte bara om ekonomiska medel för att klara våra mål, utan också om att pengarna används på ett effektivt och bra sätt. Statskontoret har pekat på behovet av förändrade styrningsmekanismer inom

Försvarsmakten. Det är konstateranden som ska tas på allvar. Underlag och planering ska vara av högsta kvalitet.

Jag vill göra följande markering; Det är viktigare att diskutera hur vi skapar konkret militär förmåga och hur pengarna verkligen används, än att fokusera på olika fyrkantiga procentsatser av BNP. Det är nämligen resultaten som räknas i skarpt läge.

Det andra benet i regeringens strategi är våra internationella samarbeten. Det handlar dels om renodlade försvarssamarbeten, dels om materielfrågor. Under den gångna fyraårsperioden har vi undertecknat sammanlagt 14 avtal. Det vittnar om en omfattande aktivitet och att vi rejält fördjupat Sveriges internationella engagemang. Avtalen bidrar till ett säkerhetsnätverk som skapar en höjd tröskel och stabilitet i vårt närområde. På den punkten har vi varit

mycket aktiva.

Det handlar om Finland, övriga nordiska länder Danmark, Norge och Island, de baltiska länderna Estland, Lettland och Litauen, Polen, Tyskland,

Storbritannien och Nederländerna. Det skapar ett säkerhetsnätverk i Östersjöområdet och en plattform för att kunna agera gemensamt i samband med olika krissituationer. Självfallet spelar den transatlantiska länken till USA en oerhört viktig roll. USA:s och Natos närvaro i vårt närområde är av stor betydelse för stabilitet. Vårt bilaterala avtal med USA och det svenskfinska avtalet med USA har stor betydelse. Det utgör oavsett administration eller ministrar en kärna i vårt försvarspolitiska samarbete. Vår EOP-status inom ramen för Natos partnerskap har också stor betydelse.

Det är ett nationellt intresse för Sverige att EU agerar enigt i svaret på säkerhetsutmaningarna, inte minst när det gäller det ryska agerandet. Sverige har tydligt drivit vikten av att upprätthålla sanktionerna mot Ryssland med anledning av agerandet mot Ukraina. Vi markerar respekten för folkrätten och den europeiska säkerhetsordningen. Men samtidigt söker både Sverige och EU dialog med Ryssland där det är av ömsesidigt intresse.

Vi har också inom EU mycket tydligt och aktivt hävdat svenska intressen i samband med etablerandet av det permanent strukturerade samarbetet Pesco och i förberedelserna för den europeiska försvarsfonden, EDF.

Imorgon kommer mina försvarsministerkollegor från Danmark, Finland och Norge hit till Högfjällshotellet. Det gläder mig, då det nordiska samarbetet är av stor betydelse i vår strategi för att stabilisera läget i vårt närområde, minimera risken för civila och militära kriser och bana vägen för en fredlig utveckling. De nordiska länderna är bundna till varandra genom geografi, historia, kultur och värderingar. Vi har ett gemensamt ansvar för att bland annat genom Nordefco – det nordiska försvarssamarbetet - upprätthålla fred och stabilitet i vårt närområde.

För Sveriges del är det väl känt att vårt djupaste samarbete sker med Finland. Det är ett samarbete inom samtliga stridskrafter - armé, flyg och marin. Där finns även en operativ planering för att göra det möjligt för gemensamt agerande bortom fredstida förhållanden, om nödvändiga nationella beslut

fattas.

Sverige tar nu 2019 över ordförandeskapet i Nordefco. Under det året kommer vi att gemensamt ta avstamp i arbetet med vår vision inför 2025. Det innebär bland annat:

- Att militära enheter med minimala administrativa restriktioner ska kunnaförflyttas mellan nationerna för att genomföra gemensamma aktiviteter och operationer.

- Att ha fördjupat den civil-militära samverkan inom ramen förtotalförsvarsuppbyggnad och stödfunktioner för gränsöverskridande hjälpinsatser i krissituationer.

- Att i alla nivåer kunna bistå varandra med information för att ha en aktuellägesbild om den relevanta situationen i en eventuell konfliktsituation.

- Att stärka Nordefcos roll som plattform för kriskonsultationer.

- Att understödja beredskapen och hållbarheten i att kunna ageratillsammans i samband med en krissituation.

- Att samordna övningsverksamheten mellan de nordiska länderna.

- Att stärka den transatlantiska länken i samband med övningar och andraaktiviteter.

- Att stärka uthålligheten och förmågan i ljuset av ökade cyber- ochhybridhot.

- Att tillsammans etablera logistiskt stöd där det är nödvändigt för nationellabehov i kris eller konflikt.

- Att fortsätta att stärka dialogen och fördjupa samarbetet med de baltiskaländerna.

Detta är en mycket omfattande och ambitiös utmaning. Men rätt hanterat kommer denna vision att kunna föra de nordiska länderna än närmare varandra och dessutom skapa en stark gemensam regional plattform för fred och

säkerhet. Tillsammans, oaktat att Sverige och Finland är militärt alliansfria och Norge, Danmark och Island är med i Nato, så kan vi göra mycket för att stärka varandra och dessutom bidra till säkerheten för våra medborgare. Vårt arbete är fredsbevarande. Vi har ett gemensamt ansvar för den nordiska säkerheten.

Mot bakgrund av solidaritetsförklaringar i såväl EU som nordiskt perspektiv så är det naturligt för Sverige att inta en både framåtlutad och aktiv position.

Genom samarbete blir vi starkare. Tack för att ni har lyssnat.

Källa
Manuskript hämtat från regeringen.se (2025-05-27)

Taggar
Politiska tal, Socialdemokraterna

URI
https://www.svenskatal.se/tale/peter-hultqvist-tal-vid-folk-och-forsvars-rikskonferens-2019